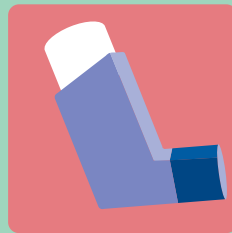

CMS – świadczenia dla chorych na choroby przewlekłe w lokalnej aptece

Nowa forma pomocy świadczonej przez NHS na rzecz osób leczonych na choroby przewlekłe

CMS - dostępne w lokalnej aptece usługi NHS dla chorych leczonych na choroby przewlekłe

– Usługi świadczone przez NHS na rzecz osób leczonych na choroby przewlekłe

- Realizowane przez krajową służbę zdrowia (NHS) usługi na rzecz osób leczonych na choroby przewlekłe (Chronic Medication Service, w skrócie CMS) dostępne są na terenie całej Szkocji.

Choroba przewlekła, np. cukrzyca lub nadciśnienie, utrzymuje się zwykle przez okres dłuższy niż rok i wymaga stałej opieki lekarskiej.

- Ulotka jest przeznaczona dla osób cierpiących na choroby
  - przewlekłe. Można się z niej dowiedzieć:
  - jakie usługi proponujemy w ramach CMS;
  - jak się zarejestrować w celu korzystania z tych usług; czego można oczekiwać po rejestracji.
- Korzystanie z CMS nie jest obowiązkowe. Decyzja, czy się zarejestrować, należy do chorego.

Jaką pomoc otrzymam w ramach CMS?

- Pomagamy pacjentom kontrolować własne przyjmowanie leków.
- Farmaceuci (aptekarze) są specjalistami w dziedzinie leczenia farmakologicznego. W ramach CMS pacjent korzysta z regularnych konsultacji z farmaceutą w celu uzyskania jak najwyższej skuteczności przyjmowanych leków.

- Konsultacje to również okazja do rozmowy o wszelkich obawach i zastrzeżeniach wynikłych z konieczności przyjmowania leków.
- Korzystający z CMS pacjent pozostaje pod opieką lekarza.
- W ramach CMS dostępne są następujące usługi:
  - **Ocena leczenia farmakologicznego:** farmaceuta zapoznaje się ze szczegółami przyjmowania leków przez pacjenta korzystającego z CMS i omawia z nim ewentualne problemy związane z tym leczeniem oraz możliwość przygotowania planu opieki w ramach CMS.
  - **Plan opieki w ramach CMS:** plan umożliwia bardziej systematyczną opiekę nad pacjentem i regularne udzielanie porad na temat przyjmowania leków. Pacjent otrzymuje kopię planu i może go omówić z lekarzem.
  - **Recepty odnawialne:** możliwość długoterminowego powtarzania recepty. Format ten różni się od zwykłego powtarzania recepty. Dodatkowe informacje znajdują się na stronie 8.

- Z usługi mogą skorzystać pacjenci, którzy:
  - regularnie realizują recepty w leczeniu choroby przewlekłej oraz
  - są zarejestrowani w przychodni w Szkocji.
- Z usługi nie mogą skorzystać pacjenci, którzy:
  - przebywają w Szkocji tymczasowo;
  - mieszkają lub zwykle przebywają w domu opieki.

Korzystanie z CMS

Jak się zarejestrować?

- Należy zacząć od wyboru apteki, w której po dokonaniu rejestracji pacjent będzie mógł korzystać z usług CMS.
- Najlepiej wybrać aptekę, w której pacjent realizuje zwykle receptę. Zatrudniony w niej farmaceuta wie, jakie leki pacjent przyjmuje.
- Rejestracji można dokonać w każdej chwili – nie ma potrzeby umawiania się na wizytę w tym celu.
- Niektórzy lekarze sami zachęcają pacjentów do rejestracji w CMS.
- Rejestracja wymaga podania szeregu informacji, na przykład imienia i nazwiska, adresu i daty urodzenia.
- Pacjent wypełnia formularz rejestracyjny, zawierający między innymi pytania o to, czy:
  - wyraża zgodę na wymianę informacji na temat przyjmowanych przez niego leków przez lekarza i farmaceutę;
  - chciałby się zarejestrować w CMS;
  - jest zarejestrowany w przychodni w Szkocji i cierpi na chorobę przewlekłą.
- Personel zatrudniony w NHS oraz współpracujący z tą instytucją jest zobowiązany traktować informacje na temat pacjenta jako poufne.
- Wypełniony formularz trzeba podpisać. Podpis na formularzu składa również farmaceuta, który wpisuje także datę.
- Farmaceuta powiadamia lekarza, że jego pacjent zarejestrował się w CMS w jego aptece.

Jestem już zarejestrowany w CMS w jednej aptece, ale chciałbym się zarejestrować w innej. Czy jest taka możliwość?

- Tak, ale z CMS można korzystać tylko w jednej aptece.
- Wraz z dokonaniem rejestracji w nowej aptece, rejestracja w poprzedniej traci ważność.

Chciałbym zrezygnować z CMS. Czy mogę anulować rejestrację?

- Tak, z CMS można zrezygnować w każdej chwili.
- Należy poinformować o tym farmaceutę, a następnie podpisać formularz rezygnacji z usług.
- Farmaceuta powiadamia lekarza, że pacjent nie korzysta już z CMS.

Pacjenci korzystający z usług CMS zachowują prawo do regularnych wizyt u lekarza.

Ocena leczenia farmakologicznego

- Po dokonaniu rejestracji farmaceuta zapoznaje się ze szczegółami przyjmowania leków przez pacjenta.
- Farmaceuta pyta pacjenta o przyjmowane leki oraz o ewentualne problemy związane z leczeniem.
- Rozmowa ta może się odbyć tuż po rejestracji, przy kolejnej realizacji recepty, albo w innym dogodnym dla pacjenta momencie.
- Następnie farmaceuta ustala wspólnie z pacjentem, czy pomocne byłoby przygotowanie planu opieki.

Plan opieki

Czemu służy plan opieki dla korzystających z CMS?

- Jeżeli podjęta zostaje decyzja, że opracowanie planu opieki będzie dla pacjenta pomocne, farmaceuta:
  - pyta pacjenta o ewentualne problemy towarzyszące przyjmowaniu leków;
  - dowiaduje się, jakie kroki pacjent chciałby w związku z tymi problemami podjąć i proponuje własne rozwiązania;
  - ocenia i uaktualnia plan z pacjentem.
- Plan opieki obejmuje:
  - informacje na temat problemów związanych z przyjmowaniem leków, na przykład nieprzyjemne skutki uboczne, trudności przy połykaniu tabletek, zapominanie o porach przyjęcia leków;
  - propozycje farmaceuty, dotyczące pomocy, jakiej udzielić może pacjentowi, na przykład w celu ułatwienia przyjmowania leków;

- wspólne ustalenia na temat tego, kto powinien podjąć kroki w celu rozwiązania tych problemów i jakie to mają być kroki – np. rozmowa z lekarzem na temat zmiany tabletek na łatwe do połykania kapsułki albo płyn;
- odnotowanie rozwiązania problemu lub konieczności dalszych zmian.
- Plan powstaje przy współpracy farmaceuty i pacjenta. Niektóre informacje zawarte w planie farmaceuta może przekazać lekarzowi. Lekarz decyduje wspólnie z pacjentem o wszelkich zmianach leków.
- Plan opieki jest bezpiecznie przechowywany w komputerze.
- Dostęp do planu ma wyłącznie farmaceuta.
- Pacjent otrzymuje wydruk planu.
- Farmaceuta podaje również pacjentowi swoje imię i nazwisko oraz numer telefonu. Można się z nim skontaktować w razie pytań lub zastrzeżeń dotyczących planu.

Co się dzieje, kiedy posiadam już plan opieki?

- Farmaceuta regularnie sprawdza, czy plan nie wymaga korekty.
- Zwykle odbywa się to przy realizacji recepty.
- Od czasu do czasu farmaceuta może poprosić o rozmowę z pacjentem na temat planu.

- Rozmowa odbywa się zawsze bez świadków.
- Farmaceuta sprawdza, czy plan pomaga w usuwaniu trudności towarzyszących przyjmowaniu leków.
- Farmaceuta uaktualnia plan w razie zmiany potrzeb w zakresie opieki nad pacjentem. O zmianach decyduje lekarz.
- Dodatkowych informacji na temat planów opieki udzieli farmaceuta.

Recepty odnawialne

Co to jest recepta odnawialna?

- Jest to recepta na leki w leczeniu chorób przewlekłych.
- Wygląda jak zwykła recepta, ale jest ważna przez 24 tygodnie lub przez 56 tygodni.
- Umożliwia odbiór leków w aptece, w której pacjent jest zarejestrowany, bez konieczności zgłaszania się do lekarza.

- Receptę odnawialną można otrzymać jeśli:
  - w opinii lekarza ten typ recepty jest odpowiedni dla pacjenta i choroby, na którą jest leczony.

- Odnawialną receptę pacjent znosi do apteki, w której zarejestrował się w CMS.
- Lekarz decyduje, jak często pacjent powinien odbierać leki, np. co cztery tygodnie lub co osiem tygodni.
- Odnawialną receptę przechowuje się w aptece. Farmaceuta powinien ją przygotować w dniu odbioru leków, żeby pacjent nie czekał w aptece.
- Leki można odebrać w ciągu kilku dni albo w miarę potrzeby, na podobnej zasadzie jak w przypadku zwykłej recepty.
- Można również odebrać leki wcześniej lub w większej ilości, na przykład w razie wyjazdu na urlop. Należy o tym uprzedzić farmaceutę, dając mu czas na przygotowanie leków.
- O każdorazowej realizacji recepty farmaceuta powiadamia lekarza.
- Lekarz może odwołać receptę odnawialną. Informuje wówczas o swojej decyzji pacjenta i farmaceutę. Farmaceuta nie może wydać leków, które nie znajdują się już na recepcie odnawialnej.
- Po upływie 24 lub 56 tygodni pacjent podpisuje formularz odnawialnej recepty.
- Farmaceuta powiadamia wtedy lekarza, że wydano wszystkie leki z tej recepty i zamawia nową receptę odnawialną lub prosi pacjenta o zanieśenie formularza zamówienia do przychodni.

- Lekarz przygotowuje nową receptę odnawialną, w niektórych przypadkach po uprzednim przebadaniu pacjenta.

- Lekarz może zdecydować, że niektóre leki nie nadają się do odbioru na podstawie recepty odnawialnej. Dzieje się tak na przykład, kiedy pacjent potrzebuje leku tylko od czasu do czasu. W takiej sytuacji lek wydawany jest na podstawie zwykłej recepty.
- Receptę zwykłą można zrealizować w dowolnej aptece.
- Nie trzeba wtedy odbierać leku w aptece, w której pacjent zarejestrował się w CMS.
- Realizacja wszystkich recept w tej samej aptece jest natomiast korzystna dla pacjenta i dla farmaceuty.
- O rejestracji w nowej przychodni należy zawiadomić poprzednią – umożliwi to anulowanie recepty.

CMS poleca się również pacjentom, którym nie przysługuje recepta odnawialna. Można skorzystać z pozostałych usług, na przykład z planu opieki.

Czy jeśli posiadam receptę odnawialną, mogę w miarę potrzeby zgłosić się do lekarza?

- Tak, w każdej chwili można się umówić na wizytę u lekarza.
- Farmaceuta może również zalecić wizytę u lekarza, na przykład w razie pogorszenia objawów.

Czy po dokonaniu rejestracji mogę robić zakupy w innych aptekach?

- Tak. Z CMS pacjent może korzystać wyłącznie w aptece, w której się w tym celu zarejestrował, natomiast można kupować leki i realizować inne recepty w innych aptekach.

Co mogę zrobić w razie niezadowolenia z CMS w aptece, w której się zarejestrowałem?

- W miarę możliwości najlepiej zacząć od rozmowy z farmaceutą w tej aptece, w celu natychmiastowego rozpatrzenia skargi. Jeżeli nie jest to możliwe lub jeśli rozmowa z farmaceutą nie przyniosła pożądanych skutków, można złożyć oficjalną skargę. Wskazówki na ten temat zawiera ulotka **Wyrażanie opinii i składanie skarg dotyczących NHS**. Ulotki można znaleźć w większości placówek opieki zdrowotnej NHS. Można również zadzwonić na infolinię NHS: **0800 22 44 88** lub pobrać ulotkę na stronie internetowej (www.hris.org.uk).

Dodatkowe informacje

Dodatkowych informacji na tematy poruszone w tej ulotce udziela:

- lokalna apteka
- lekarz lub pracownik służby zdrowia opiekujący się pacjentem
- infolinia NHS: **0800 22 44 88**
(darmowe połączenia z telefonów stacjonarnych) lub
- miejscowe biuro porad obywatelskich (citizen advice bureau) w ramach usługi Patient Advice & Support Service (Porady i Wsparcie dla Pacjentów), w skrócie PASS – najbliższe biuro można znaleźć w internecie na stronie www.cas.org.uk lub w książce telefonicznej rejonu).

W celu otrzymania niniejszych informacji w innym formacie lub języku należy napisać na adres ask@hris.org.uk.

Niniejsze informacje można przeczytać na stronie internetowej Rządu Szkockiego (www.scotland.gov.uk) oraz na stronie poświęconej prawom pacjenta w Szkocji (www.hris.org.uk).

Produced by NHS inform

NHS inform

Health information you can trust

The Scottish
Government

Wersja 2 Data rewizji: listopad 2014
Wyprodukowano we wrześniu 2013

ISBN: 978-1-78412-450-2 (Polish)

APS Group Scotland
DPPAS14261 (09/13)